

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Csendőrség — Rendőrség.

— június 28.

Mindenekelőtt tisztázandó ama tév hit, mintha, aki eme minden előkészület nélküli piacra dobott elvnek, a csendőrségnek a városban alkalmazásának nem hódol, ellensége lenne a közrendnek. Nem és ezerszer nem, sőt megkíséreljük bizonyítani, hogy mi, akik ma itt, a higgadt mérlegelés, a józan logika és némi providenciával sikra szállunk az önök tervei ellen: mi voltunk sok-sok éven át egyedüli osztorozói, korholói rendőrségünk tehetetlenségének és önök voltak mindenha mindenben védői, szószólói, sőt palástolói legdurvább botlásainak.

Nem mi tettük azzá rendőrségünket, a minnek ma itt, festik rendőrségünket.

Nem a mi kreaturáink súlyosztették képtelenségig e szervezetet, nem is a mi, hanem az önök kortes politikája.

Nem kell valami nagy visszaemlékezés, hogy lelki szemeink elé idézhessük, a mikor kapitányok, biztosok, kitünő kortes szolgálatokat tettek és ezért elnézésben, di-

cséretben, sőt megtisztelő jutalmakban részesültek a hatalom képviselőjétől.

Hogy ez megmetyelyezte, hogy tulajdonképeni rendeltetésétől elvonta, sőt szolgálati kötelmeinek elhanyagolására bátorította a vezetőket, hogy ily vezetőség mintájára formálódott a közrendőrség is, csak természetes.

Ahol a vezetőség — tisztelet a kivételeknek — képtelen, — tehetetlen alakokból áll, ahol a legénység nyomoruságos fizetéssel mellékkeresetre van utalva, hogy nyomorult életét tengethesse; ahol az egész rendészet minden terv és rendszer nélkül egymással ellenséges versengő tekintélyt és fölöttes hatalmat nem ismerő egyének által kezeltetik, ahol a rendőrlegénység nem csak számra, de kiképzésre nézve is teljesen és abszolúte elégtelen, nagyon természetes, hogy tenni kell a közrend érdekében, de nem úgy és azt, amit önök akarnak, hogy könnyebb végét fogva félre dobják és egyszerűen csendőrséggel szerződnek vagy más szóval a csendőrségnek adják bérbe a közrendészetet.

Mert bármily rossz, bármily elégtelen és megbízhatlan is a rendőr-

ségünk, a mit sok irányban és egyénekről nem mondhatunk és kivált a legénységi anyagról ép-penséggel nem állítható: nem olyan, hogy rövid időn belül szakavatott vezető alattjává alakítható ne lenne.

Hiszen az annyira dicsőített csendőrséget is csak emberi ész, erő és akarat teszi azzá, ami minden jóérzésű ember tisztelet és becsület tárgyává ott, hol helyén van.

Semmi sem áll távolabb tőlünk, akik a csendőrség behozatala ellen küzdünk, minthogy azoknak érde-meiből egy jottányit is elvonni akarnánk.

Teljes elismerésében kiváló rá-termettségének, künn a falvakon, pusztákon, tanyákon, mezőkön mit sem változtat azon, ha a városban nem találjuk helyén valónak.

Nincsen sehol a művelt nyugaton, sőt sehol civilizált, felvilágosodott emberek között, hogy ma már töltött, szuronyos fegyverrel népes városokban a rendre ügyel-tessenek, — sőt igazán műveit nemzeteknél még az oldalfejtését is törölték már a rendőreinek.

Mert jól distingváljunk, — a rend fentartásához nem karhatalom, még kevésbé szurony vagy Manlicher keli, hanem erély és tapintat

Egy asszony levelei.

Irta: **Fényes Samu dr.**

I.

Kedves Juliskám.

Azt kérde, miért vagyok boldog-talan? A férjem elhanyagol.

Nem hűtlen ő, nem szeret ő mást, nem esélcsap, nem könnyelmű, rá se néz az asszonyokra, de sajnos, velem sem tesz kivételt.

Egész nap nem látom, azt mondják a kenyér után futkos. Alig nyeli le az ebédet, szalad, ha este hazajön, fáradt, a beszélgetés is nehezére esik. Alig várja, hogy lefeküdhessék. És képzeld mit csinál, ha lefekszik? — olvas, amíg elalszik a könyvön, alszik reggelig, mint a bunda. De reggel is csak azért kel föl, hogy szaladjon.

Hát élet ez? — már mint nekem. Hegyes nyelvecskéd van galambom, s azt hiszed, hogy ugyancsak rám csáfoltal azzal az érveddel, hogy mégsem lehet az szóról-szór. úgy, ahogy elmondtam, — aminek első csefólata a gyermekeim.

Edes Istenem, hát igazán azt hiszed, hogy az asszony minden vágyát betölti az anyaság? Ezt csak a moralisták hirdetik, de ők se hiszik. Élni akarok, nekem pezsgó kell, ha szünetem is jár a nyomában.

Unatkoztam. Ha én egyszer megunom az unatkozást!

Képzeld mit mondott az a mormotér, mikor azzal ijesztettem, hogy eszembe talál

majd jutni, hogy másutt keresem azt a szó-rakozást, amit ő mellétek nélkülözök. Tudod mit mondott? — Ha találsz nálam derekabb férfit, ki jobban szeret, hűségesebb hozzád, ki érted többet dolgozik — mond meg, én szabadlábra hagylak.

Nem egy örült beszéd ez? Talán azt keressük mi, mikor valamit keresünk? Ez egyenes lelki kényszer, mely tilosba hajt. És neked elmondhatom, félek magamtól. A kiz Duci — emlékszel rá — ugyancsak megnőt, atléta, finom, fekete csinos bajusza, szeretetreméltó kedves, udvarias, szellemes és a minap megvallotta, hogy hallatlan örülségre volna képes értem.

És azóta folyton azon töröm a fejem, vajjon én is képes volnék érte valami hal-tatlan nagy ostobaságra.

Férjem uram mégis nagyon elbizako-dott és engem bánt a közönye, bizonyísten megérdemlene egy kis leczkét...

Képzelem, hogy ránczolod ennek olvas-tára a homlokod, — hát inkább egy szót se szóljal többet.

II.

Micxid.

Kedves Barátnóm!

— Amit óhajtottam, megvan, a — leczke. Egy kicsit tán kemény is, ennyit tán magam sem akartam, de hát követ do-bunk, ki tudja előre, hova esik, — kit hogyan talál meg.

Duci örülden szerelmes balém... szavai napról-napra jobban perzseltek és minél

jobban perzseltek, annál inkább áhítottam rájuk.

Tegnapelőtt igen rossz hangulatban voltam, akartam menni a Kossuth-asztaltár-saság báljára. A mormotérem perze azt mondta, hogy nem mehet, mert dolga van, holnap is sok lesz a dolga (holnap is rossz lesz a kedve) — neki ki kell aludni magát stb. stb.

Nem szóltam semmit, a faképnél hagy-tam, sétálni mentem. Duczival néhány nap óta csak a sétákon találkoztam. — Nem mintha a férjem sejtene valamit vagy tör-rödnék vele, hányadán vagyunk, de mert... egyszóval sétálgatunk. Jó hosszú sétákat teszünk végig a torony irányban a külváros csendes utcáin, ahol az emberek nyugsgó zaja nem zavarja édes elmerengésünket.

Ducz rábeszélte, hogy menjek el a bálra, ő is ott lesz. Visszajövet találkoztam Nelli nénivel. Ő neki valami unoka-huga van itt, azt gardirozza, megmondtam neki, hogy velök megyek.

Tegnap este — az uram tudja Isten, hol járt — szépen felöltözödtem báli ru-hámba. Csak látnád! valóságos költemény — az első kivágott ruhám. Azelőtt nem igen mertem ilyet hordani, de most erősebb vagyok és szentül hiszem, hogy pompá-san áll.

Epen a keztyüm gomboltam — gyö-nyörű példány, Duczitól nyertem fogadáson — mikor belépett a mormotér.

— Hová készülsz?

— A bálra.

de legfőképpen szorgalmas körültekintés.

Egy kapitány vagy főkapitány bátor, okos, férfias, erélyes szava többet használ még veszedelmes tumultusoknál is, mint száz rendőr vagy csendőr; mert jól jegyezzük meg, hogy város nem lehet soha betyárok, rablók, gyilkosok fészke, itt legfőképpen lopás, tolvajlás, csalás, zsarolás, uzsorázás stb. lehet egyesek foglalkozása, amiből néha-napján esete-paté támad.

Rablás, gyilkolás, ha néha nagy ritkán, — sokkal ritkábban, mint bármely csendőrökkel megrakott mezővárosban, — előfordul, ez is oly természetű, hogy azt bizony a csendőrség sem előzhette volna meg. — Az erőszakos, az emberi test épsége ellen való merényletek kilencztized részét itt nálunk is, mint mindenütt, a szeszes italok, kivált a pálinka mértéktelen élvezete okozza; tett-e valaha valaki itt annak korlátozására javaslatot? Nem-e a magas kormány is elutasít minden kezdeményezést ez irányban, merő fináncz érdekből?

Pedig alig hiszem, hogy volna itt bárki is, aki nem tudná, hogy az ily bűntények azon napokon szaporodnak el, melyeken böcs törvényeink munkaszünetet rendelnek, melyeken nolens-volens, a munkás ember az alkohol ördögének van kiszolgáltatva.

Sokszor megirtuk, sokszor felszólaltunk, most is csak ismételtetjük: járjon elől Debreczen a jó

példával és zárassa be vasár- és ünnepnapokon egyelőre minden kis korcsmát és pálinkamérést és majd rájönnek, mily könnyű itt rendet tartani.

Ne engedjük pálinkával butítani, állattá alacsonyítani a népet és nem lesz szükség némi civilizációért még is csak elsajátított városunk utcáin és terein töltött, szuronyos Manlicherrel védeni a közbiztonságot, akár valamely vadonban.

Mi nem félünk és azt hisszük, tisztességes ember egy sem fél a közrend bármily szigorától; sőt óhajta és követeli azt; de az szabad emberi érzésünket bántaná, ha lépten-nyomon szuronyos csendőrt látnánk arra ügyelni.

Más, mint részeg vagy bolond itt nálunk a közcsendet nem háborítja, azokért pedig a várost ostromállapot alá venni sem nem jogos, sem nem észszerű.

Avagy a szociálizmus, a sztrájkoktól való rettegés adta az impulzust ez akcióra? A demagógok, — mint sok oldalról hallottuk, — kiirtása vagy megfékezése a cél?

Hát t. törvényhatóság, az eszme általában, de kivált az ilyen általános világi eszme, mint a szociálizmus, csendőrszuronyal, sőt semmi erőszakos fegyverrel el nem nyomható, ki nem írható, azt ma már minden számot tevő tényezőnek el kell ösmernie.

A pártatlan szigor soha elégedetlenséget nem kelt és mindenkor

élvezi a közbizalmat; csak a szolgalelkűség, pártoskodás, részrehajlás az, mely, kivált oly testületben, mint a rendőrség, végzetessé válik.

Ez volt egyik fő indoka azoknak, kik mindenkor hangoztatták, hogy rendőrségünk újszervezéséhez idegenből kell képzett, szakavatott vezetőket alkalmaznunk.

Ahhoz nem volt bátorságuk, azt tenni a helyi sógor-komarendszer nem merete és ime most egyszerűen nem csak az egész szervezetet idegenből akarják venni, hanem oly szervezetből, melynek minden szerződés daczára mások, idegenek parancsolnak.

Nem ur a háznál az, aki idegenre bizza házi rendjének megóvását és mi attól félünk. Debreczen is úgy jár majd, ha csendőrségre bizza közrendészetét.

Ma még az ily nagy városok néha napján tudtak és mertek a mindenkori hatalom tulkapásai ellez felszólalni; de miképen lesz az lehetséges ezután a csendőrség behozatalával ostrom állapotban: feljeljenek, akik kívánják.

Ott van a főváros államrendőrségével, ott a vidék csendőrségével, nyujtanak azok bőven példát a közvélemény megnyilatkozásának elfojtására, megakadályozására, de a rend az ott sem különb, a közbiztonság ott sem jobb a miénknél, sőt merjük állítani, hogy rosszabb.

— S kivel?

Ez a hidegsége, ez a leczkétető, lenéző hangja kihozott a sodromból, valami rettenetést akartam a szemébe vágni, a miért... megverjen.

— Ducival megyek.

Azt hittem, igazán arcul üt. Elsápadt, meg is mozdult a keze, de nem szólt semmit, csak kétszer, háromszor végig mérte a szobát, aztán így szólt:

— Az ostobaság lenne. Elkisérlek.

Szerettem volna még mondani neki valamit, magam sem tudom mit, de nem mertem megszólalni, mert nagyon szikrázott a szeme. Tehát úgy látszik, mégis szíven találtam. Jól esett. Most eljön, inzultálni fogja Ducit... jó volna talán figyelmeztetnem... Ne. Hadd lássuk, ki az erősebb.

Nem történt azonban semmi, azaz, hogy botrány nem történt. Néhány szót váltottak ugyan egymással, — néhány percze félre is vonultak... de csak sejtem, mi történt. Férjem, úgy látszik, elégtételt kért tőle s elintézték gavallérosan néhány szóval. Most már alkalmasint a segédek tárgyalnak, mert Duczi a neki ígért szupécárdásért se jött el.

Dobogó szívvel mentem haza, nem mondhatnám, hogy rosszul esett... nem. Valami nagy várakozás öntötte el a lelkemet. Valami fog történni, valami kimondhatatlan.

De nem kérdeztem semmit, ő meg nem mondott semmit. Vajjon mi lesz?

Miczi.

III.

Kedves Juli.

Megtörtént a váratlan, a rettenetes.

Reggel bejött az uram s beszélünk a fütetlen szalonszobában. Hidegen, szinte könyösen beszélt:

— Beszéltem Duczival.

— Megverekszel vele? — kérdeztem tőle hirtelen.

— Nem én. Az éretlen ficsurkának való. Látom, sejtem, hogy szereted, különben anya létedre nem viselhetnéd magad így. Alkalmasint rettenetes, erős a szenvedélyed s ilyenkor az ember nem tud józanul gondolkozni. De énnekem kötelességem rólad minden körülmények között gondoskodnom. Így szóltam tehát Duczihoz: Uram, én azt mondtam a feleségemnek, hogy szereti. Az ilyet a férfi vagy legyőzhetetlen szenvedélyből, vagy léhaságból mondja. Ha szereti igazán, vegye nőül. En elválllok szép rendben, csendben, minden hibát magamra veszek s azután elveheti, mielőtt kompromitálta. Ez esetben nekem holnap délig következő tartalmu levelet ír: — „Uram, én szeretem ő nagyságát és becsület szavamra fogadom, hogy nőül veszem, mihelyt válópőre eldől.“ — Ha azonban csak csupán léhaság mondatta önnek azokat a szavakat, úgy én jelentem ki becsületszavamra önnek, hogy megkorbácsolom. De sem így, sem úgy meg nem verekszem. Holnap délig várok a levélre.

Egy szót se szólt többet ez az én uram, ott hagyott... s engem most mindenféle bolondnál bolondabb gondolat gyötör... magam se tudom mi, — várom, nyugtalanul várom a levelet.

Miczid.

IV.

Juliskám.

Délig nem jött válasz, csak fél kettőkor. György ur udvariasan kijelenti, hogy tegnapi beszélgetésök félreértésen alapult. Ő rendkívül tisztelettel viseltetik irántunk, soha egy gondolattal megsérteni nem akart szóval is mentegetné magát, de kénytelen a magyarázatot levélre bizni, mert beteg

idegrendszerre a Rivierára hajtja, hova is már a reggeli gyorsvonattal elutazott stb.

... A nyomorult! elszökött!

Az uram nem szólt semmit, megmutatta a levelet, nálam hagyta, kiment a dolga után... Még ilyenkor is rendszeren tudja ellátni a dolgát. Hát nem rettenetes ez?

És az a gyáva elszökött előle... hitvány himpeller!

Miczi.

V.

Aranyos Juliskám!

Elment a kedvem a levelezéstől, mert elment a kedvem az ábrándozástól. Azért nem kaptál két hét óta tőlem levelet.

Az uram nem volt itthon. Bátran itt hagyhatott, nem csal engem többé törbe sem magam boldogsága, sem a más hazugsága.

A gyerekekkel foglalkoztam. Olyan édes kis jószágok, különösen a legkisebb. Tegnap jött haza az uram. Feszült a viszony köztünk, hát nem is irt távolléte alatt. Az sem tudtam, merre járt.

En vacsorát készítettem neki, sürgölődtem, de orozájába nem mertem nézni. Mikor a holmiját kirakta, nekem is adott egy csomóeszkát.

— Ezt neked hoztam.

Kibontottam, egy somfabotnak összetört két darabja volt benne.

— Annak az embernek a hátán törtem össze.

Hogyan, te utánna mentél.

— Utána, a Rivierára s mondhatom, alaposan meggyógyítottam a beteg idegeit... Megesókoltam a kezét.

Ugy-e, egész ember a talpán ez az én uram?

Miczid.

Az első demokraták.

— június 28.

Az francia forradalmi világot — átalakító nagy eszméi megtették a maguk körutját az egész művelt, vagy legalább is művelődni akaró emberiség körében. Mi hozzánk is átsugárzott az ujeszmék ragyogó napvilága; s hiába igyekeztek azt visszaverni, „hiába emeltek Munkácsokat, hogy a szellem világát, melegét elrejtse a mélységes föld alá s fölötté a sötétségben buján tenyésztesse a zsarnokok virága: a lélek-emésztő butaság, — az egyenlőség és szabadság hatalmas elvei utat törtek maguknak ebben a tétlenségbe süppedt s a rendiség bilincseibe ugyancsak bele kényszeredett szegény országba is.

Martinovics, Hajnóczy, Laczkovics, Szentmarjai, Sigray, Óz és Szolárók levágtatott fejüket már odatesztotta ugyan a zsarnokság lábához hódolatjelző áldozatul a történelem ítélőszéke előtt, örökre megbélyegezett osztály-bírátság alávalósága: ám a demokrata eszméket nem lehetett vérbe fojtani.

Az igazán jók és lelkekben nemesek már akkor is át voltak hatva attól az örök emberi igazságtól, hogy minden ember egyenlőnek születik s becsületes, igazságos társadalomban nincs helyesületési kiváltságoknak, rendi előjogoknak.

Verseghy, Bacányi, ezek a rajongó poéta-lelkek egyre fokozódó szenvedéllyel kísérték a francziák magasztos küzdelmét; Verseghynek, a világszabadság ébresztő riadója, a Marseillesse magyar fordítójának „titkos tűz lángja lobog szemeiben, s mint zápor omlanak könnyei,“ valahányszor Voltaire-t olvassa; Bacányi pedig riadó szózatot fordul a „fölszentelt hóhérok által leigázott nemzetekhez, melyek a rabság kínos köteleiben nyögnek s gyászos koporsóba döntő vas igéjüket eddig le nem rázhatták.“

A demokrata eszmék kultuszában ugyancsak kivette részét akkor tájban a „Debreczeni kör“ is. Maga Csokonai ugyan csak erős befolyása alatt áll Rousseau-nak; Kovács professzor pedig megírja a „nemesekről“, hogy lehetnek nemesek meddő tökéjjel is, csak kutyabőrük legyen; a francia háborúból akkor visszatért Fazekas Mihály főhadnagy pedig a Ludas Matyi históriájával tette nevét halhatatlanná, az iradalmi történet s a demokrácia rajongó hívei előtt.

Ludas Matyi, a jobbágy gyerek, ki a gögös földesúron háromszor veri vissza a méltatlanul szenvedett bántalmat, a jobbágyosság felszabadítása iránt megindult küzdelem egyik legelső vitéz közkatonája; s dicsőséges költőjének nevét hálás tisztelettel említi a demokrata eszmék minden igaz barátja, mert Fazekas Mihály az első demokraták egyik legrokonszenvesebb alakja.

Tegnapelőtt emeltek neki díszes emléket évszázad óta bemohosult sirhalma fölé a debreczeni Czegléd-utcai temetőben; s a teljes polgári és emberi egyenlőség híveinek országszerte összedobbant a szívük e napon, mikor az uttörők egyik legelső bajnokára gondoltak. Tisztesség adassék emlékeztetésnek!

Benedek János.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Beiratások a főreáliskolába.

Az állami főreáliskolában a jövő 1904-905. tanévre a felvételt és a tanulók előzetes beírását július 1-ső, 2-ik és 3-ik napjain tartjuk meg. A beírás alkalmával, mely az említett napokon délelőtt 8 órától 12-ig történik, a legutóbb kapott iskolai bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot és az oltási-, illetőleg újraoltási bizonyítványt kell az igazgatóságnál bemutatni, beírási díjként pedig 9 korona 70 fillért befizetni. A felvételt és beírásokat még szeptember 1-ső, 2-ik és 3-ik napjain is folytatni fogjuk ugyan, ha lesznek jelentkezők; de az első osztályba lépni akarókat figyelmeztetjük, hogy a felvételre azért kell már most jelentkezniük, mert a párhuzamos osztály megnyitására a miniszterium csak azon esetben ad engedélyt, ha ennek szükségességét a július 5-ig felvett első osztályu tanulók száma által igazolni tudjuk. A július elején felvett tanulók is kötelesek szeptember 3-ig az osztályfőnök tanárnál jelentkezni. Debreczen, 1904. évi június hó 28-án. Az állami főreáliskola igazgatósága.

Búcsúpredikáció. Vasárnap Harsányi Pál szénior szülőföldjéről búcsúzott. A szénior édes atya: Harsányi Sándor, Turkevében lelkész. Ott tartott vasárnap búcsúpredikálást elutazása előtt a szénior. A szülőföldtől való válás annyira meghatotta a szénior s ennek beszédében is oly szépen adott kifejezést, hogy az egész gyülekezet — élükön a távozó ifjú lelkész édesatyjával — könyezett. A szénior vasárnap Szatmárnémetiben tart egyházi beszédet, mely elutazása előtt az utolsó beszéd lesz.

Nem kell ide csendőrség!

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— június 28.

Annak a tervbe vett merényletnek a város autonómiaja és a közszabadság ellen, amelyet jobb sorsra érdemes buzgalommal akarnak a város közönsége által elkövetetni, utját állta tegnap a legilletékesebb szaktestület: a város jog- és pénzügyi bizottsága.

Vecsey Imre főjegyző, bizottsági elnök körül 14 bizottsági tag foglalt helyet, a város közvéleményének legkiválóbb ismerői és képviselői, amikor azt a javaslatot tette, hogy a városi rendőrség 100 gyalogrendőrből bocsássonak el 80-at és azok helyébe alkalmazzanak 71 csendőrt, még pedig: 1 gyalog járó őrmestert, 1 lovas őrmestert, 2 gyalog őrmestert, 3 gyalog őrsvezetőt, 8 lovas csendőrt és 56 gyalog csendőrt. A kormányzat megállapított előzetes egyezség szerint a 71 csendőr személyi költsége 82,217 kor. 14 fillér. Ebből 70 százalékot a város, 30 százalékot az állam fedezze és így a várost 3965 koronával kevesebb személyi költség terhelné, mint amennyibe ma az elbocsátandó 80 rendőr kerül, mert ez utóbbi 61,517 kor. 60 fillért tett ki. Igaz, hogy mintegy 2500 korona kell előzetes és 32251 kor. 65 fillér első berendezési költségekre, de ez 8 év alatt kiegyenlíthetőnek a fent kimutatott 3965 kor. évi megtakarításból. Az elbocsátandó 80 rendőrből mindazok, akik alkalmasak, átvétnének a csendőrséghez. A szolgálati beosztás és függés a rendőrfőkapitánytól változatlanul maradna, úgy mint eddig. Bemutatja a Baja várossal kötött hasonló állami szerződés pontozatait.

Ez tetszett Kola Jánosnak, Zádor Lajosnak, akik feltétlenül hozzájárultak. Szántó Sámuel és Kardos László is a csendőrségben látják a személy- és vagyonbiztonság fentartásának biztosítékát, de előbb a szerződést akarják látni, amelyet a város az állammal köt, hogy mennyire vannak a város jogai abban meghatározva.

Szabó Kálmán nem mellőzheti a politikai momentumokat, amelyek összefüggésben állanak a kérdéssel. Soha se fogadná el a csendőrséget a város beiterületén. A csendőrség megfelel kint, ahol a lakosság elszórva van, de a városokban, ahol a tömeg szabadabb mozgást igényel, nem szabad helyet adni annak a szellemnek, amely közös hadseregből sorozott csendőrséget átlengi. Beavatkozás történhetne a politikai életbe. Ausztriával vagyunk összekötve. A történelem pedig elég figyelmeztetés nekünk arra, hogy hami kezünkben minden autonómiát kiadunk, akkor mindent keresztül vihetnek nálunk.

Márk Endre pénzügyi szempontból nem járul a javaslatához, amíg azt teljesen előkészítve nem terjesztik ide, még csak a tárgyalásába se bocsájtózik. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kérdést vegyék le a napirendről.

Kiss Albert arról győződött meg, hogy mikor az állammal egy törvényhatóság szerződést tervezett, a végén mindig a törvényhatóság volt a vesztes, mert az államé a hatalom. Nincs előtünk a megkötött szerződés. Ilyen előkészületlenül az úgy nem is tárgyalható. Elvi határozattal a várost lekötöni nem szabad. A mai csendőrszabályzat mellett nem lehet a városokba beereszteni a csendőrséget. Más a hivatása és szervezete a vidéken. Minél nagyobb a baj, annál nagyobb a jog, annál szabadabb a fegyverhasználat. Szemtanuja volt Balmazújvároson. Ártatlan emberek leövetését nem szabad tűrni, mi biztosít ez ellen? Részt vett mint törvényhozó a csendőrség szervezetének elkészítésén. De az utasítást nem a törvény, hanem Perczel és Fejérváry készítette! Ott van a bajai szerződésben is, hogy a rendőrkapitány intézkedhetik ugyan vele, de annak alárendelve nincs, saját előljárói parancsa alatt áll! Az utasításokat a rendőrfőkapitánynak a belügyminiszter fogja adni! Ha országos rendezkedés lesz, felesleges a sietség. Ne adjuk oda jogunkat, amíg a törvényhozás el nem veszi tőlünk. Részéről ezt veszélyesnek, a javaslatot merényletnek tartja, azért ezzel szemben a leghatározottabb ellenállást fogja kifejteni a végsőig, főképp azért, hogy aratás idején előkészületlenül hozzák a közgyűlés elé. Ez ellen óvást emel!

Márton Imre bebizonyítja, hogy a költség sokkal több lesz, mint kimutatni próbálják. A helyettesítendő 80 rendőrből alig 35 teljesíti a hivatását, mert más osztályra vonják el a többit a közbiztonság szolgálatától. Laktanya is fog kelleni. Pénzügyi szempontból is a leghatározottabban ellenzi a tervet.

Fejér Ferencz dr.: Azt hinnék, hogy Magyarországon minden társadalmi rend felbomlana az itt hallottak után, ha csendőrség nem volna. Erőnek erejével ötéti képeket rajzolnak maguknak, akik a csendőrséget akarják. Ott a vasut, ott a posta, van mindenütt rend. A rendőrségnél is lesz, ha kiciktatják és fegyelmezik. Rossz a rendszer, rossz az anyag most, mert elhanyagoltuk. Olcsó husnak hig a leve.

Szavazásra kerülve a javaslat, a jog- és pénzügyi bizottság 6 szóval 5 ellen a Márk Endre javaslatát fogadta el.

A csendőrség behozatala mellett szavazott: Lengyel Imre, Komlóssy Dezso, Kardos László, Kola János, Magoss György dr.; ellene szavazott: Kiss Albert, Márton Imre, Fejér Ferencz dr., Szabó Kálmán, Schwarz Vilmos, Márk Endre.

A javaslat eszerint lekerült a napirendről.

Kiss Albert azonban nem bizik abban,

hogya a tanács ennek dacára is nem üzi ki a javaslatot a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatára. Azért kívánja, hogy az összes erre vonatkozó okmányokat kinyomják és a törvényhatósági bizottsági tagok közt kellő időben szétosszák.

Ezt el is határozták.

Megnémult az ijedtségtől.

Halálos számóca-szedés.

— Saját tudósítónktól. —

A maga nemében páratlan eset történt e napokban a besztekeri naszódmezei Törpöny község határában. Néhány faubeli gyermek fejrándult a horgói havasokra, hogy ott számócazt szedjen. A gyermekek szerencsésen fel is jutottak és fáradtságuk nem esett hiába, mert a bokrok aljában nagy mennyiségű számócazt találtak.

Amint a bokrok között futkostak, az egyik kis fiu, Darkó Dani 12 éves fiúcska egy hatalmas medvére bukkant. A kis fiu, amint a medvét meglátta, ijedtében sikoltva összeesett. A többi gyermek megrémülve ott hagyta kis társukat és rohantak le a hegyről. Futásközben észre sem vették, hogy egy Vida Domokos nevű 11 éves fiúcska elbukott és a sziklás hegyoldalon gurult lefelé. Mikor a fiuk hazaértek, rémülve beszélték el, hogy Darkó Danit széttepte egy medve.

A hír hallatára az emberek baltákkal és puskákkal felfegyverkezve rohantak a hegyre, hogy a bestiát elpusztítsák. Hosszas keresés után megtalálták a kis Darkó fiut, aki még akkor is eszméletlen állapotban feküdt a bokor mellett, de csodálatosképpen ott állt mellette a nagy medve is anélkül, hogy a gyermeket bántotta volna.

Az odaérkezett emberek nem tudták, hogy mit tegyenek. A medvét nem merték megtámadni, mert attól félték, hogy dühében a gyermeket szétmarcangolja. Pár perczig tanácstalanul állottak, amikor a medve, úgy látszik a nagy lármától megijedve eliramodott.

A gyermeket hosszas locsolás után magához térítették, de beszélnéességét az ijedtségtől elvesztette. Mikor a nem várt esemény után lefelé indultak, a sziklarészen vérfoltokat fedeztek fel.

Utána néztek, hogy mi okozta a vérfoltokat s ekkor a hegy aljában egy bokor tövében megtalálták a kis Vida-fiú holttestét, amely teljesen össze volt törve és egyes végtagjai hiányoztak is. Valószínűleg ezt a gyermeket tépte szét a medve s a másikat azért nem bántotta, mert nem volt éhes.

Figyelmeztetés.

A törvényhatósági bizottság minden egyes tagját felkérjük, hogy minden más ügyeket elhalasztva, a csütörtökön esetleg megtartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Mert, habár a jogügyi bizottságban a csendőrség behozatalára vonatkozó javaslat elejtetett, megtörténhetik, hogy tanácsi javaslattal mégis közgyűlés elé kerül.

NAPI HIREK.

— **A csendőrség és a tanács.** A csendőrség behozatalának ügye előkerül a csütörtöki közgyűlésen. Milyen alakban, azt a ma délután fél 4 órakor tartandó teljes tanács-

ülés dönti el. Délután fél 4 órakor lesz ugyanis teljes tanácsülés e tárgyban, amelyen határozni fognak, vajjon már a csütörtöki közgyűlésen tárgyalják-e érdemileg, avagy pedig kellőképp előkészítve, a bizottsági tagokat teljesen tájékoztatva, a juliusi, esetleg szeptemberi közgyűlésen határozzanak a felett, legyen-e vagy nem csendőrség a városban. Különben úgy értesülünk, hogy a tanácsban sem egyhangú a vélemény. Még azok közül is többen, kik amellet vannak, hogy a csendőrség teljesítsen szolgálatot, nem óhajtkák a csütörtöki közgyűlésen érdemileg tárgyalatni az ügyet, mert szerintük is az ügy nincs kellőképp előkészítve. Tudni akarják, mennyibe kerül a rendőrök elbocsátása, illetőleg mennyi nyugdíjat kell azoknak adni, hányat tartanak meg, milyen összegért hajlandó a kormány a szolgálatot teljesíteni és ami a legfontosabb, a szerződés feltételeit a rendelkezés és a fegyverhasználat szempontjából. Ezeket akarják megismerni, mert nincsenek ők sem e tekintetben kellőképp tájékozva. — Ezeket mindenesetre szükséges tudni és ezeknek ismerete nélkül nem is szabad az ügygel csütörtökön érdemileg foglalkozni.

— **A selyemtenyésztés Debreczenben.** A szegszárdi selyemtenyésztő hivatal a múlt évben kísérletet tett, hogy Debreczenben a selyemhernyó tenyésztést meghonosítsa. A kísérlet milyen sikeresen bevált, igazolja az az átirat, amelyet *Bezeredy* Viktor miniszteri tanácsos intézett *Kovács* József polgármesterhez. Az átiratban *Bezeredy* köszönetet mond a polgármesternek, mert a város olyan határozottan támogatta a selyemtenyésztést és a szederfatenyésztést, amilyen támogatásban egyetlen városban sem találkozott. Egyben értesíti a polgármestert, hogy *Fehértói* István kertészt a szederfa állomány szaporítása körül kifejtett munkásságáért 100 korona jutalomban részesítette a miniszter.

— **A gázgyárigazgató külföldön.** A légszeszgyári igazgatók nemzetközi kongresszusukat, amely kiállítással van egybekötve, most tartják Hannoverben. A kongresszuson részt vesz *Debreczeni* Jenő légszeszgyári igazgató is.

— **Mosakodás, érzékenykedés.** A „Debreczeni Független Ujság“ mai számában ugyancsak hadonászik és mosakodik az ellen, mintha ő a Bánffy hoppmester pártjának a lapja volna és többször hangoztatja hírében, hogy a „Debreczen“ 36 év óta pártlap. Hát igen is, mi pártlap vagyunk, de ezt nem tagadjuk, hanem fennen hirdetjük, sőt a lap homlokán elég vastag betűkkel állandóan ki van nyomtatva és ehez híven, a függetlenségi és 48-as párt magasztos eszméit szolgáljuk minden erőnkkel. A „Debreczeni Független Ujság“ pedig folyton a Bánffy-pártot dicsőíti, annak minden legcsekélyebb

dolgával foglalkozik és megírja, hogy Bánffy ma Kolozsváron tüsszentett, tegnap Szegeden ásitott és holnap a bimbó-utcai házában a keblére fogja ölelni gróf Degenfeld Józsefet. De a Debreczeni Független Ujság azt mondja, hogy ő nem Bánffy-párti lap. Mi készséggel elhisszük neki, csak a közönség is higgye el.

— **Ki akar postás lenni?** A nagyváradai postaigazgatóság részéről, — a hova Debreczen is tartozik — a következő sorok közlésére kértünk fel: Posta-távirda segéd-tisztaké kiképzés czéljából a m. kir. posta-távirda és távbeszélő hivatalokhoz 1904. évben 255 posta- és távirdanövendék felvételét engedélyezem és pedig: a zágrábi posta- és távirdaigazgatósági kerület számára 15-öt, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni és temesvári posta- és távirdaigazgatósági kerületek számára egyenként 30-at. Posta- és távirdanövendékké felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, akik a magyar nyelvet, a horvát-szlavonországi illetőségük pedig a horvát nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV-ik vagy ezzel egyenlő rangu más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek; az iskola bevégezése és növendékké felvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott. Ezen feltételeken kívül a pályázók közszépi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetetlen magaviseletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta- távirda-távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A felvételért sajátkezűleg irt, ivenként egy koronás pénzügyi bályeggel ellátott és a fennebb elsorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1904. évi július hó végéig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta- és távirdaigazgatósághoz czimezve, azon posta- és távirdahivatalnál nyújtandó be, hová folyamodó növendékké felvételét óhajtká. A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is reá vezetendő. Mely posta- és távirdahivatalok vannak növendékek felvételére felhatalmazva, arra nézve bármelyik posta- és távirdaigazgatóság, illetve hivatal tájékoztatást nyújt. A felvett növendék köteles a szolgálatot az értesítés kézhezvétele után legkésőbb október hó 1-én megkezdeni. — A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak; ezen kiképzés első félévben semmi javadalmazásban nem részesülnek; az első év második felében azonban kincstári posta-távirda hivataloknál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a 3-ik évben havi 40 kor. és a negyedik évben havi 50 korona napidíj-átalányt kapnak. Nem kincstári posta-távirda hivataloknál a díjazás a növendék és postamester között szabad egyezkedés tárgya. Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad díjat szedni. — A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távirdaigazgatóság székhelyén vizsgára bocsátatnak s a vizsga sikeres letétele után kineveztetésükig kincstári postai távirda hivataloknál napidíjas minőségben nyerne alkalmazást. Növendékek kiképzése engedélyeztetik: Debreczen, Nyiregyháza, Püspök-ladány, H.-Böszörmény, H.-Nánásra stb. — Keresk. miniszter.

— **Tanoncvizsga a gépjavító-műhelyben.** Az államvasutak debreczeni gépjavító-műhelyének saját tanoncziskolájában tegnap volt nagy hallgatóság előtt az évzáró vizsgálat. A vizsgálaton a M. A. V. igazgatóságának kiküldötte Podolszky Béla műhelyfőnök elnökölték. Délelőtt a vizsga gyakorlati, délután pedig elméleti része folyt

le. Valóban bámulatos az eredmény, mit a tanonciskola oktató mérnökei tanítványaiknál elértek. Délelőtt 9 órakor kapták ki a tanoncok az elkészítendő munka rajzát és már fél 12-kor valamennyien kifogástalanul készített záradakat, géorészeket, stb. adták át a bírálóknak. Ugyancsak meglepő a szóbeli vizsgálat eredménye is. A fizika, vegytan, géptan és a többi szaktárryakkól olyan feleleteket adtak, hogy nyugodtan mondhatjuk: ezekből művelt iparosok lesznek. A vizsgálat befejezése után a növendékek között ezüst órákat és oktató könyveket osztak ki. Ekkor az egyik tanonc kilépett és értelmes, szép beszédben mondott köszönetet az államnak és a tanároknak, amiért módot nyujtanak nekik arra, hogy művelődjenek és igazán szakképzett iparosokká váljanak. A fiatal fiu aztán úgy maga, mint társai nevében ünnepélyesen szent fogadalmat tett, hogy az állam iránti hálójukat lerovandó ígériék s ígéletüket meg is tartják, hogy az itt nyert képesítést és ismereteket mindig a haza javára fordítják és mindig hű, igaz magyar munkások maradnak. A nemes fogadalomra a hallgatóság viharos éljenzéssel felelt. A hallgatóságban ott láttuk az ipartestület képviselőit, sok helybeli iparost stb. Nagyon csodálkozunk, hogy a mintatanonciskola vizsgálatán a mi elhanyagolt községi tanonciskolánk képviselőit sem senki sem jelent meg. Pedig felfért volna egy kis tanulás.

— **Vesztett kutya.** A Pavillon lak-tanyában nagy riadalmat keltett egy vesztett kutya, de a bátor bakák lefoglák a megdühödött ebet és a sintértelepre szállították.

— **Ismét döghus.** Csak a napokban adtunk hirt elkobzott döghusról és tegnap hasonló eset történt. Csáky János vágóhídi igazgató elkoboztatta Mészáros Ferencz hentes tulajdonába tartozó két fél szalonnát, melyeket részben elhullott sertésről fejtett le. A vizsgálat folyik.

— **Baumann társulata** ismét Debreczenbe jön. A jeles erőkből álló társulat 3 napig volt az Angol Királynő udvarkertjében, ahol minden este zsufolva volt. A társulat, melynek műsora a legkiválóbb, nyolcz estére jön vissza és ismét az „Angol Királynő“ udvarkertjében játszik.

— **Uj töltésű villanylámpák** érkeztek **Me tze Henrik** ujdonságok áruházába Piacz és Szentanna-u sarkán.

— **Tréfás fényképező Mentzénél** 10 krajczár 1 drb.

— **Tüzmentes és savmentes** zománcz főzőedények, mindenféle háztartási cikkek beszerzésére legjobban ajánljuk **Mentze Henrik** ujdonságok áruházat. Az olcsó szabott ár minden darab árun látható.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme** Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. **Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, június 28.

A képviselőház mai ülésén **Dobieszki Sándor** a közlekedésügyi bizottság előadója beterveztette a bizottság jelentését több helyi érdekű vasutrá vonatkozó törvény-avaslatról.

Az 1904. évi költségvetésre áttérve **Polonyi Géza** emelkedett szólására s két és fél órán át támadta a kormányt, amelynek nem szavazza meg a kormányzás eszközeit. Vitatkozik **Kovács István** horvát képviselővel, akinek több kijelentését a közjogba ütközőnek tartja. Csodálkozik, hogy a magyar miniszterelnök gratulált ehhez a beszédhez. Nincs igaza **Kovács István**nak, hogy ha Horvátország elszakadna Magyarországtól, Fiumét is elveszitenénk. Fiume különálló, nem tartozik Horvátországhoz. **Héderváry** kormányzást hiába szépitik. — Alatta a horvátok eltávolodtak, tőlünk, viszályt hintett a magyarok és horvátok közé. **Héderváry** se nem magyar, se nem horvát hanem morva.

Khuen-Héderváry Károly gróf Polonyival szemben védi horvát kormányzást. Tiltakozik a „granicás“ elnevezés ellen, mert ő mindig jó magyar volt és az is marad. A nemzetipolitika ellen nem dolgozott. Ő volt az, aki az egyházpolitikai vita idején a királynak azt tanácsolta, hogy nem szükséges a javaslat megbuktatására új főrendeket kinevezni. A kormányba közérdekből lépett be.

Lengyel Zoltán közbekiált: A pénz közérdek? (Óriási zaj.)

Héderváry visszautasítja a **Lengyel** gyanúsítását.

Lengyel Zoltán kimagyarázza, hogy a **Szapáry-féle** megvesztegetésekre fordított pénzt értette.

Orosz-japán háború.

Budapest, június 28. Pétervárra érkezett hivatalos jelentés szerint a kozák lovasság visszaverte a japánokat és megakadályozta a japán előhadak előrenyomulását. Orosz részről két vezérkari alezredes és több tiszt elesett, valamint számos közlegény. A japánok vesztesége szintén súlyos.

Budapesti árutözsde.

Készáru: 5-el olcsóbb.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— június 28

Buza áprilisra	—
Buza októberre	881-882
Rozs áprilisra	—
Rozs októberre	660-662
Tengeri júliusra	517-518
Tengeri augusztusra	529-530
Tengeri 1905 májusra	549-550
Zab októberre	604-606
Repeze augusztusra	—

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ügyészi megbizottak: Ifj. dr. **Lakatos Gábor** debreczeni kir. törvényszéki aljegyzőt és **Soltz Elemér** törvényszéki joggyakornokot a debreczeni kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottakul rendelte ki.

Esküdtszéki tárgyalás. Ma folytatta az esküdtszék **Fülöp Mihály, Pál János** és

Bagdás István ellen rablási kísérlet miatt a tárgyalást. Ma a kérdések feltevése után **Udvarhelyi Géza** dr. kir. alügyész mondotta el vádbeszédét, mely után a védőbeszéd következett. Elsőnek **Révi Nándor** dr., a **Fülöp Mihály** védője mondott hatalmas, érvekben gazdag, szép védőbeszédet, mely után **Lukács József** dr. beszéde következett. A fiatal ügyvédjelöltnek ez volt az első védőbeszéde és ebből ítélve nyugodtan mondhatjuk, hogy **Lukács József** dr. az ügyvédi karnak egyik tehetséges tagja lesz. **Bagdás István** védője: **Kardos Samu** dr., kiváló kriminalistánk tartotta meg ezután védőbeszédét a tőle megszokott erős, meggyőző érveléssel és szép formával. Beszédében hibáztatta az ügyészséget, amiért egy — legfeljebb testi és becsületértésnek minősíthető ügyet — rablási kísérletnek minősítve esküdtszék elé viszi. Déli fél 1 órakor az elnök berekesztette az ülést. Délután a replikákra kerül a sor s így ma még ítéletet hoznak.

Régi bűnesetek és bűnügyi költségek.

— Debreczen város közlevéltárából. —

— június 28

A múlt századok jogéletében a kemény és barbár büntetéseknek változatos sorozata fejlődött ki. És minél vallásosabb volt valamely társadalom, annál szigorubbán alkalmazták annak bíróságai a kegyetlen büntetés-nemeket. Mert mindenütt olyan felfogás uralkodott, hogy az isteni törvényeken alapuló erkölcsi világrend úgy védhető meg az emberi romlottságok ellen, ha az ítéletek nemcsak a bűnösöket sújtják megérdemelt büntetéssel, hanem elrettentő például szolgálhatnak azoknak is, akik gonosz ondatokat táplálnak. A puritán kálvinizmus, amely az egyéni tisztesség és a családi élet tisztaságát felett vasszigorral őrködött, még inkább kiszélesítette, ahol hatalomra jutott, a büntető jog határait s olyan cselekményeket is kéri-lehetetlenül megtorolt, amelyekben a modern kor megtárgult erkölcsi érzékű gyermeke már megbotránkozni is alig tud.

Bármennyi elrettentő példát mutattak a régi bírák, csak kevesbitették az emberi szenvedélyek bűnös kitérésének számát; tökéletesen el nem fojthatták azokat. Imé Debreczen város levéltárában is vastkos kötetekké nőttek a fekete jegyzőkönyvek (protocolum nigrum). Ezekbe írták bele a tilos szerelmen rajtakapottakat, a paráználkodókat, házasságtörőket, istenkáromlókat, tolvajokat, gyújtogatókat, gyilkosokat és egyéb gonosztévőket fejére hozott ítéleteket. Nem szólunk ezuttal az apáinknál gyakorlatban volt bűnvádi eljárásról. Csupán azt akarjuk megvilágítani eddig ismeretlen néhány új adattal: mibe került hajdan Debreczennek egy-egy elítélt bűnös meglakoltatása.

Az élet-halál felett ítélkezhető, pallos joggal bíró város állandó hóhért tartott, — akinek évi konvenciója a XVIII. század első felében százmagyar forint és hat pozsonyi köböl buza. Természetbeli lakást is kellett adni a mesternek, — röviden ez volt a hivatalos neve; mert különben az ilyen megvetett foglalkozású egyén aligha kap házat bérben a városban.

E konvencióért köteles a mester a vallani vonakodó, a tagadásban lévő vádlottakat, osztályba sorozott válogatott törtérelével beismerésre kényszeríteni. Az ítéletet, amikor nem a két ajtajura (így hívták eköznyelven a tömlőcset) vagy enem pénzbírságra szólott, ő hajtotta végre. Gyakorlat, hidegvér és köszív kellett

ehoz a mesteriséghez. Megis fizette a város illendőn. Mert a rendes konvenczió felül minden ekzekucióért külön díjazás illette a mestert, amelyet megállapított taksa szerint városgazda uraimék fizettek ki esetről-esetre.

Ilyen esetek, hol sűrűbben, hol ritkábban követtek egymást. Hosszu ideig sohasem pihent a liktori vessző s a hóhéri bárdnak sem volt szabad megrosdásodni. Ez időszakban, amelyről adatainkat összeszedtük, a város pallosának Csizsár Sámuel fegyverkovács viselte gondját, tisztogatta, és elcsiszolta 4 frt 80 dénár évi átalányért.

Kijegyeztük az igazán nagybecsű régi városi számadásokból, hogy 1728-1739 között, tehát 12 év alatt Hóhé József mester megszentecziázott malefaktorok (gonosz-tévők) ekzekválásáért, összesen 158 frt 70 dénár szedett fel. Évente átlag 13 forint 22 dénár. Legkevesebb az e czímen felmerült költség 1728-ban, csupán 4 frt 32 dénár; legtöbb 1735-ben, mikor a Péro féle rezgélődés hullámai Debreczenig is eljutottak, 26 frt 58 dénár. Egyedül az 1736. és 1737. évi számadások részletezik az ekzekválásokra ment kiadásokat. Így tudjuk meg: mennyi dukált a hóhérmesterek különböző büntetések végrehajtásáért.

A megvesszőzés és bilyogzás díja 48 dénár.
Kézeltvágas, nyelvkimetszés, akár a megégetés és lenyakazás 1 frt 02 dénár.
Az akasztás 1 frt 20 dénár.

Komor, sötét színű két lista az, amelyben a városgazdák Hóhé József mesternek teljesített fizetésekről számoltak el.

Imé az 1736. évről való:
Öt megszentecziázottaknak fejek vételétől á fl. 1 d. 2 . . . 5 frt 10 d.
Iklódi megégetéséért 1 " 02 "
Nagy Erzsébet keze elvágatásául 1 " 02 "
Ujfalu nyelve vágatásául . . . 1 " 02 "
Tizenegy k. . . . k, öt lopók megcsapatásául 7 " 72 "
Ismét egy csapásért és kükötésért nyakban 0 " 84 "

Az 1737-iki lista pedig így hangzik:
február 9. Kovács Kata vesszőzéseért 0 frt 48 d.
július 29. Báthori Nagy Erzséveszőzéséért 0 " 48 "
ugyanannak billyogzásáért . . . 0 " 48 "
augusztus 12. Kározzagon lakó Szabó Erzsébet vesszőzéseért 0 " 48 "
augusztus 21. Hámos János felakasztásáért 1 " 20 "
szeptember 10. Hadház alatt lopó hét cigányok vesszőzéséért a d. 48 3 " 36 "
szeptember 25. Kerékes Gyurka feje vételéért 1 " 02 "
október 1. Török András és Gyapjas István vesszőzéséért 0 " 96 "
Koronként más fajta kiadások is merültek fel a bűnügyi költségek rovata terhére, olyanok is, amelyek a modern igazságszolgáltatásban ismeretlenek. Egy-egy kerék az akasztáshoz; ára 1 frt. — 1 frt. 50 d. Egy két águ korbács a tömlőzházhoz, ára 48 d. Bilincsre való négy lakat; ára 1 frt. 50 d.

1735 okt. 31. Regas kompániájabeli korporal Franz Reczlernek honoráriumban a katonák körül lappangó k. . . k és tolvaj-ságok kikeresésében tett fáradságáért 3 frt. 60 d.

1736. jul. Két k. . . asszonynak Halápról való behozásáért és megkötözéseért 36 d.

1736. szept. 26. Egy boszorkánysággal vádolott vén asszonynak a határbul való kiviteléért a talyigásnak 18 d.

1736. apr. 28. Iklódi megégetéséhez egy szekér nyárfa 90 d.

1736 apr. 30. Tasi Mihály ellen való 3 tanunak diurnuma (apidijsa) 24 dénárjával két napra 1 frt. 44 d.

Vémospércsi tanunak diurnuma 48 d.

1737 szept. 27. Kerékes Gyurkának koporsónak való 2 szál deszka 54 d.

1738 decz. 23 Két csillye szárazfa Kuczikné ér fijs megégetéséhez 1 frt. 56 d.
(Folyt. köv.)

A Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése.

— június 28.

A Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara 1904. évi július hó 7-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanácstermében (Piac-utca 69. szám) rendes közgyűlést tart.

A napirend tárgyai:

- I. Elnöki előterjesztések.
 1. A kamara évi jelentése.
 2. A tanulmányutazási ösztöndíjak kiosztásáról. (A közös bizottság megállapodása)
 3. A tanonciskolai kitüntető érmek kiosztása. (A közös bizottság megállapodása.)
 4. Az OMKE megszervezéséről.
 5. Az országos ipartanács üléséről.
 6. A honvédség bakancs szükséglete.
 7. A hazai ipar a középítkezéseknél.
 8. Az acetylen előállítás és felhasználásáról.
 9. Az ipari törzskönyvek vezetéséről.
 10. Az ipartestületek portómentessége.
 11. A motorhajtáshoz használt benzinnel kedvezményes árának megszüntetéséről.
 12. Miniszteri elintézkedések.
 - a) A katonai lábbelik egységárának megállapításáról.
 - b) A fazekas ipartársulatok mázag szükségletéről.
 - c) A lóvásárral egybekötött lókiállításokról.
 - d) A kerületbeli vasutvonalok menetrendjéről.
 - e) A vasuti díjszabások sérelmeiről.
 - f) A sütő iparosok és a házi kenyérsütők.
 13. A termények tőzsdei sulyjegyzéséről. (Az áru- és értéktőzsde tanácsainak 692. sz. megkeresése.)
 14. A székház épület tatarozási és átalakítási munkáiról. (Az elnöki tanács előterjesztése.)
 15. Folyó ügyekről.
 - II. Titkári jelentés az ügyforgalomról.
 - III. Kivételek a megrendelés gyűjtési tilalom alól.
 - IV. Szabályrendeletek a közműves és ács munkások munkarendjéről.
 - V. Jászberény város kéményseprő szabályrendelete.
 - VI. Felső keresk. iskolai tanárok szüneti tanfolyama.
 - VII. Ipari szakiskola létesítése.
 - VIII. Zálogházi ügyek.
 - IX. Társakamarák megkeresései.
 - X. Nyersbőrök kezelése.
 - XI. Vásárok, vámok, helypénzek.
 - XII. Államsegélyes ügyek.
 - 1-3. Új kérvények.
 - 1-8. Elintézkedések.
 - XIII. Kérelmek szakoktatási segély iránt.
 - XIV. Indítványok.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” június 26-iki száma 29 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Szontagh Pál” (arczképpel). Mikszáth Kálmántól. — Költemények Szontagh Páltól és Pászttól. — „A vén gazember”. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. (Linek Lajos rajzával). — „Három asszony”. Regény. Irta Zsigány Árpád (Richter Aurél rajzával). — „Keller Helén, amerikai siketnéma-vak leány önéletrajza” (képekkel). — „Dalny” (képekkel eredeti mandzsuri fényképek után.) Szuk Gézáttól. — „Londoni női típusok”. Gineverné Györy Ilonától. — „Petri Elek” (arczképpel). — „A tüdővész szérum-oltásokkal való gyógyítása és az új

szérumoltó intézet Budapesten” (képekkel). dr. Müller Vilmostól. — „Emléktábla Vas Gereben szülőházán” (Vas Gereben arczképpel és képekkel az emléktábla leleplezési ünnepélyéről). — „Jovanovic János szerb költő temetése” (képekkel.) Popovics Istvántól. — „Nyári divat” (divarképekkel). Sárosy Bellától. — „A magyar bika az Arenában” (képekkel a budapesti bigavadalokról). — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyesületek. Sakjáték, Képtalány, Egyveleg, stb., rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára ne yed-évre négy korona, a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkróniká”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 korona 40 fillér.

Az állami tisztviselők országos egyesületének intézményei.

A nagyközönséget általában, de főképen a tisztviselőket közelebről érdeklő üdvös szervezkedésről tanuskodik ama 3 rendbeli alapszabály tervezet, melyet az állami tisztviselők országos egyesülete küldött a napokban az állami tisztviselők debreczeni és hajdumegyei vidéki körének. Régen hangzottatott vágyak nyerne kielégítést, ha ezek a tervek megvalósulnak. A tisztviselők anyagi helyzetének javítását célzó hitelszövetkezetek felállításáról van szó s így kötelességünknek tartjuk a közfigyelmet különösen a tisztviselők részéről a dologra irányítani.

A tervezet I. része a m. kir. kormány támogatása, felügyelete és ellenőrzése mellett megalakítandó központi hitelszövetkezet (Budapest székhellyel) alapszabályait tartalmazza. E szövetkezet támogatása céljából a m. kir. kormány az állami ingó vagyonból kamatmentesen 1.000.000 (egy millió) kor. összeget tesz le a biztosítéki alap javára, oly formán, hogy ezt az összeget csak akkor tartozik a központi hitelszövetkezet visszafizetni, amikor a biztosítási alap a két millió koronát meghaladja s ezt is csak 40 egymásután következő év alatt 25.000 koronás részletekben.

A II. rész a vidéken (megyéenként) felállítandó hitelszövetkezetek alapszabálytervezete. A vidéki hitelszövetkezetek az üzletkör tekintetében a központi hitelszövetkezettel kapcsolatot és érdekközösséget létesítenek. A szövetkezet tagja lehet a tervezet értelmében minden állami, köztörvényhatósági, államilag segélyezett közintézeti vagy felekezeti tisztviselő, alkalmazott és nyugdíjas, a cs. és kir. hadsereg, a magyar királyi honvédség és csendőrség tisztjai karának tényleges és nyugállománybeli tagjai, illetve az összes itt felsoroltaknak özvegyei. Tagja lehet még a szövetkezetnek, mint jogi személy, minden olyan egyesület, mely köztisztviselők-ből alakult.

E hitelszövetkezetek célja tagjainak hiteligenyeit jutányosan kielégíteni, bennök a takarékoság iránt hajlamot ébreszteni, részükre életbiztosítási üzletet díjtalanul közvetíteni és általában a tagok anyagi helyzetén javítani.

Üzletágai pedig: egy év alatt visszafizetendő előlegek adása;

20 évig terjedő törlesztési időtartamra kötvénykölcsönök adása;
 folyószámla kölcsönök adása;
 betétek gyümölcsösztetése;
 ingó és ingatlan dolgok megvétele, eladása stb.

A III. rész az állami tisztviselők országos egyesületének kölcsönös biztosító szövetkezetéről szól, vagyis ennek alapszabályait tartalmazza. Ez a biztosító szövetkezet mintegy kiegészítő részét fogja képezni a hitelszövetkezetnek s célja a lehető legmérsékeltebb díjtételek mellett életbiztosítási szerződéseket kötni, a tisztviselők családtagjait, özvegyeit, árváit segíyezni s árván maradt szegénysorsu leánygyermeküket férjhezmenetelük esetére megfelelő anyagi támogatásban részesíteni.

Mind ezek oly szép és reális törekvések, hogy méltán tarthatnak számot tisztviselőink részéről az érdeklődésre és pártolásra.

Körber miniszterelnök öcsese éhezik.

— június 28.

A berlini lapok érdekes müncheni hírt közölnek most. Körber osztrák miniszterelnöknek van egy Hans nevű öcsese, aki elkövette azt a bolondságot, hogy mint a mindenható miniszterelnök öcsese beleszerelt egy bécsi énekesnőbe. A Körbernek azonban mind hajlíthatatlan, szívós energiájú emberek s így megtörtént az az eset, hogy amikor az öcses bejelentette a miniszterelnöknek, hogy ő nőül veszi a színésznőt, a miniszterelnök haragosan így szólt:

— Ebbe a házasságba én nem egyezem bele soha! — Mit szólna ehhez a császár?

— Én pedig nem törődöm azzal, hogy mit szól ehhez a császár s ha te nem egyezel bele házasságomba, vedd tudomásul, hogy beleegyezésem nélkül is nőül veszem a leányt.

S a fiatal Körber úgy tett, amiként beszéle. Lemondott hivataláról s nőül vette az énekesnőt. Amint a házasság megtörtént, a fiatal Körber helyzete lehetetlenné vált Bécsben. Összes rokonai megszakitották a vele való érintkezést s mintha csak egy titkos ellenség járt volna mindig a nyomába, bárhová kopogtatott is be, sehogysem birt álláshoz jutni. Feleségének, aki orfeumi énekesnő volt, szintén fölbontották a szerződését, úgy hogy a fiatal házaspár egy szép napon kenyér és fedél nélkül maradt. Végre néhány zálogba csapott ruhanemű árán Münchenbe utaztak, ahol egy varieté-színpadon mindketten alkalmazást kaptak. Az asszony táncolt, a férj pedig kuplékat énekelt. Fizetést azonban nem igen kaptak, mert nagyon gyér számú publikum látogatta a dalesarnokot, úgy, hogy Körber Hans a sok nélkülözéstől beteg lett és kénytelen volt kórházba menni. Felesége a balsorsban is hűséges osztályosa s minden szabad idejét ott tölti férje betegágyánál. Nyomorukról azonban az előkelő rokonság nem akart tudomást venni, s az ifjú Körber nyomoruságos helyzetében is sokkal büszkébb, sem hogy segítségért fordulna hozzájuk.

REGÉNYCSARNOK.

Az elintézetlen ügy.

Írta: Sas Ede.

(Folytatás)

Lakatos Imre halotthalványan felkelt és szó nélkül távozott. Csengődy Laci odaszólt hozzá, hogy ha a fia elküldi a segédeit, egy barátjával intézzem el az ügyét. Azzal vigan folyt a sörözés tovább, csak magunkba gondoltuk, hogy a Lakatos tüdejéért bizony nem adnánk egy üres sörös kancsót. Hanem hiába vártunk a postatiszt segédeire. Kétszer is eltelt 24 óra, de biz ő a füle botját se mozgatta. Hanem tudjátok mit csinált? Kapta magát és feljelentette Csengődy Laczit a járásbírósnál. Képzeltetek a megbotránkozást! A kaszinóban tudtára adták, hogy lépjen ki, ha el akarja kerülni a nyilvános kigolyózás botrányát. Nem fogadta be semmiféle uri társaság. Nem volt maradása abban a városban. El is temette magát ebbe az Isten háta mögött levő zugba. A felesége, az uri kisasszony, képzelem milyen sokáig sirt! Hát bizony különb férjet is megérdemelt volna ennél a nyápicz, nyulszívű legénynél. De azért mi nem vigasztalhatjuk meg azzal, hogy bálunkon megtáncoltassuk. Az ura a mi részünkre holt ember. Pestises halott, akit kerülnünk kell.

Igy fejezte be elbeszélését a főhadnagy és hallgatói bölintgatva helyeselték a következtetést, amire jutott. Csak Klemens Rudolf ugrott föl nekihevülve:

— No, hát én megmutatom, hogy mégis megforgatom a szép asszonyt a bálunkon. Megtudtam, hogy az ura éppen mostanában fog elutazni vagy egy hétre. A bálát megcsináljuk, én pedig megkérem a szállásadó asszonyomat, a bányamérnökét, hogy hozza el a barátját magával! Az ura nélkül csak nem lehet ellene semmi kifogás? A férje maradjon a pokolban, — mi pedig ott leszünk a szép asszonnyal a mennyországban.

Általános kitörő éljenzés fogadta ezt az ötletet. A tisztek ennek öröme még egy pohár konyakot hoztak maguknak. (Egy pohárral több, vagy kevesebb van felírva, az már úgy is egyre megy.) Csak Révész Ottó nem vett részt az előre ivott áldomásban. Kiállott az ajtóba és némán bámult a bányavároska girbe-gurba, hepehupás utcájára...

III.

Az alkonyat hűvösen szitállott alá a ragyogó szép őszi nap után. A hivatalos órának vége volt, a postahivatal vasajtáját bezárták, a postásfiu vitte a lepecsételt zsákot a vasuti állomás felé. A postamester leballagott a kertjébe, ahol már az ős hervadásával küzdött a nyár. Vézna, vértelen ember volt, de látszott rajta, hogy nem annyira az esztendő, hanem inkább a betegeskedés, a gyötrődés vénytették meg ilyen korán. Aggódo és repeső tekintete a ház felé révedezett: nem jön-e le hozzá a felesége? Nem jött, nem. Hát ő csendesen bandukolt föl a tornácra.

(Folyt. köv.)

Gépolaj, géptengely zsír
 10 krtól feljebb

= klgként kapható =

Neumann Nándor

festék-, lak-, fencze és fagyapot kereskedésében, Hatvan-utca 5

= Telefon 205-ik szám. =

30 krajczár

1 liter kitünő hegyi bor kívánatra házhoz szállítva a

MOLNÁR JENŐ

Szent-Anna-utca 36. sz. a.

ujonnan megnyilt fűszer, csemege- és bor üzletében.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

A ki
 olcsón, jól, praktikusán és modernül
 építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kaste-lyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szögig 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szögig 4 kr. 8 fillér.

ÜGYVEDI irodába ajánljuk egy már a szakban gyakorlat felett rendelkező, jó írásu felső leányiskolát végzett fiatal leány. Czim a kiadóban.

LAKÁS változás. Tudatom, hogy lakásomat mely eddig Havvan-utca 31. sz. alatt volt Széchenyi utca 27. szám alá helyeztem, Popper Dávidné okl. szülész. Debreczen, Széchenyi-utca 27.

Mindennemü gyógy és ásványvizek

a legfrissebb töltésben kaphatók:

Fritsch Károly

fűszerárú-üzletében,

Főtér, a „Bika“-szállodával szemben.

Szabó műhely és amerikai vegyészeti tisztító-üzlet.

Csepő-utca 18. és Vár-u. 2. sz.

Minden háznál

szükséges

Mindenféle ruhanevelék tisztítása, javítása és alakítása, valamint új öntvények készítése a legnagyobb divat szerinti szabásban elfogadtatik.

Minárik József

polgári és katonai szabó, vegytisztító-üzletében

ERONCEGNO

közismert és híres

VASARSEN-FÜRDŐ

335 mtr. a tenger színe felett.

Füldőidény: Május-október.

1/3 órányira Trantótól. Vasut: Tranto-Roncegno. — Térzene. — Anémia, Chlorose, Malaria, női betegségek, hőbetegségek, idegbanalmak, vérszegénység és gyengeség ellen.

Előrangú berendezés

Meglepő szép fekvés, körülötte 80,000 négyzetméter nagyságu árnyas ligettől. — Új berendezésű fény- és villanyfürdők, tökéletes hidegvíz gyógyintézet. 200 vendégszoba és szalonok, villanyvilágítás, gyógyforrás viz. Alpesi száraz levegő. Kirándulások központja. Sport. VIII. nemzetközi Lawn-tennis-verseny 2000 k. jutalomdíjjal. Kétszer naponként zenekar. Teljes ellátás 11 koronától fölfelé. Felvilágosítást és prospectust bérmentve küld az igazgatóság.

— Az ivó kura egész éven át tart. —

SZLIACS-

Aczélfürdő felső Magyarországon.

Az egyedül ismert szénsavdús vas-forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belsőhasználatra.

Szezon: május 15-től szept. 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok hátgerinóz és idegbajok, bémulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Rborer Aladár hiv. fürdőorvos dr. Stern J. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok mindeu nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítás és prospectus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács, Zólyom megye.

Óriási választék

érkezett raktárra

szebbenél-szebb

RUHADISZEKBŐL,

CSIPKÉK,

Guirlandok,

NAPERNYÓK,

DIVAT- és BŐR-ÖVEKBŐL,

BOSZNAV J. és TÁRSA

divatruházába,

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

Védjegy.

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindig szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszeráránál.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz

DEBRECZENBEN, FŐTÉR, 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczszépítő s bőrpoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát napal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arczpor, mely az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható

u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitiűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér. — Nagyobb dobozó 1 és 2 korona. — A Mollitergin,** legkiválóbb arcz s különösen kézbőrpoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifújta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkötönlégességekben.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatásbiztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, akik a folyadékokat nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! **Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona. — A Mihalovits-féle —**

Iztelen csukamájolaj teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — A Mihalovits-féle **China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor**

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér,